

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 93 din 24 iulie 1944, în cauza penală în privința lui,

Rotari Alexei XXXXX, născut în anul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

05 august 2020 – 15 decembrie 2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr.93 din 24 iulie 1944, Rotari Alexei a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, la 15 de ani de munci silnice cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Rotari Alexei a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind pe teritoriul temporar ocupat de români, a denunțat activiștii sovietici și comuniștii.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Rotari Alexei.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, nu a fost dovedit caracterul antisovietic al acțiunilor inculpatului Rotari Alexei, deoarece acțiunile lui nu se caracterizau prin violență manifestată față de civili și prizonieri de război în scopul acordării unui sprijin inamicului, așa cum prevede dispoziția pct. 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943.

Sentința de condamnare în privința lui Rotari Alexei a fost pronunțată fără a se ține cont de declarațiile acestuia precum și de declarațiile altor martori.

Astfel, în instanța de judecată martorul Porcul C. a declarat că pe inculpat îl cunoaște, că sunt consăteni. În 1934, inculpatul a fost arestat pentru viziuni antisovietice, dar în scurt timp eliberat. După ocuparea teritoriului satului de trupele române, Rotari Alexei a devenit aliatul acestora și a denunțat 11 persoane.

Declarațiile unui singur martor nu pot fi apreciate drept suficiente, pentru condamnarea lui Rotari Alexei în comiterea infracțiunii imputate. Totodată, martorul nu a invocat că, inculpatul ar fi manifestat violență față de consătenii săi, astfel nu sunt întrunite nici semnele laturii obiective a infracțiunii.

Instanța de judecată, la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Rotari Alexei la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

În consecință, subliniază că inculpatul Rotari Alexei în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare, inclusiv pentru „trădare de patrie” și „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr.93 din 24 iulie 1944, Rotari Alexei a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, la 15 de ani de munci silnice cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii personale.

Din conținutul sentinței rezultă că Rotari Alexei a fost judecat pentru activitatea de răzbunarea împotriva cetățenilor sovietici și acțiuni contrarevoluționare, antisovietice, care în viziunea Tribunalului Militar cade sub incidența crimelor de trădare de patrie, fără a fi indicate totodată careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată

motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Rotari Alexei în baza punctului 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6 Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași nr. 93 din 24 iulie 1944, în privința lui *Rotari Alexei* XXXXX, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena